

UPRAVNE ORGANIZACIJE U SASTAVU MINISTARSTVA OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Solić, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in
Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:112:630194>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-04-02**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in
Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

STUDENT: MARIJA SOLIĆ, MBS: 6788

UPRAVNE ORGANIZACIJE U SASTAVU MINISTARSTVA OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2016. godine

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
DRUŠTVENI ODJEL
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
UPRAVNI STUDIJ

**UPRAVNE ORGANIZACIJE U SASTAVU
MINISTARSTVA OBRANE REPUBLIKE
HRVATSKE**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA OSNOVE UPRAVE

MENTOR: mr.sc.Antun Marinac

STUDENT: Marija Solić

Matični broj studenta: 6788

Požega, 2016. godine

SAŽETAK: Tema završnog rada su upravne organizacije u sastavu Ministarstva obrane Republike Hrvatske koje su sustavno prikazane po svom mjestu ulozi i značaju u okviru Ministarstva i općenito u obrambenom sustavu Republike Hrvatske. Ministarstvo obrane je, kao jedno od središnjih tijela državne uprave, krovna upravljačka organizacija u području obrane Republike Hrvatske te je kroz prikaz njezinih organizacijskih cjelina, vidno prikazana razlika u odnosu na područje obrane koji je organiziran kroz Oružane snage Republike Hrvatske. Prikazom upravnih organizacija u sustavu Ministarstva putem njihovih nadležnosti, vidljivo je da se radi o vrlo kompleksnom i raznolikom državnom sustavu, u čiju je nadležnost stavljen niz odgovornih i zahtjevnih poslova. Na kraju je iznijet pogled na Ministarstvo obrane u cjelini s kritičkim osvrtom na sadašnje stanje u pogledu osoblja, materijalnih mogućnosti te stanja za koje je namijenjeno – osiguranje uvjeta i provođenje aktivnosti kojima se osigurava suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske.

Ključne riječi: obrana, sigurnost, ustrojstvena jedinica, tijelo državne uprave, upravna organizacija

ABSTRACT : The theme of the final work are administrative organizations within the Croatian Ministry of Defence that are systematically displayed in its place the role and importance within the Ministry and in general in the Croatian defense system. The Ministry of Defence, as one of the central state administration bodies, the top management organization in the field of defense of the Republic of Croatia and the display of its organizational units, prominently displayed the difference in relation to the area of defense, which is organized by the Croatian Armed Forces. Depicting the administrative organization in the Ministry through their competence, it is clear that this is a very complex and diverse state system, which is competent to put down the responsible and demanding jobs. At the end of the utter views of the Department of Defense as a whole with a critical overview of the current situation in terms of staffing, financial possibilities and conditions for which it is intended - conditions and enforcement activities to ensure the sovereignty, independence and territorial integrity of the Republic of Croatia.

Key words: defence, security, organization unit, public administration, administrative structures

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. OPĆENITO O UPRAVNIM ORGANIZACIJAMA	2
2.1. Državna uprava u Republici Hrvatskoj.....	4
2.2. Upravne organizacije u sastavu ministarstva.....	4
3. MINISTARSTVO OBRANE KAO SREDIŠNJE TIJELO DRŽAVNE UPRAVE	6
4. USTROJAVANJE TIJELA DRŽAVNE UPRAVE	8
4.1. Načela unutarnjeg ustrojstva	8
4.1.1. Načelo vertikalne i horizontalne povezanosti.....	8
4.1.2. Načelo fleksibilnosti unutarnjeg ustrojstva.....	8
4.2. Oblici ustrojavanja unutarnjih tijela državne uprave.....	9
4.2.1. Uvjeti za ustrojavanje unutarnjih tijela državne uprave.....	9
5. VRSTE, ZADAĆE I ZNAČAJ UPRAVNIH TIJELA MINISTARSTVA OBRANE	11
5.1. Ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane.....	11
5.2. Kabinet ministra.....	12
5.3. Glavno tajništvo.....	12
5.4. Samostalni odjel za unutarnju reviziju.....	13
5.5. Samostalna služba za vojni zračni promet.....	13
5.6. Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo.....	14
5.7. Samostalni sektor za javnu nabavu.....	14
5.8. Uprava za obrambenu politiku.....	15
5.9. Uprava za ljudske resurse.....	16
5.9.1. Sektor za upravljanje ljudskim resursima	17
5.9.1.1. Služba za planiranje i upravljanje djelatnim vojnim osobljem.....	18
5.9.1.2. Služba za upravljanje državnim službenicima i namještenicima...	19
5.9.1.3. Služba za poslove obrane.....	20
5.9.2. Sektor za potporu upravljanja ljudskim resursima.....	20
5.9.2.1. Služba za integraciju i analize.....	22
5.9.2.2. Služba za potporu i kvalitetu življenja.....	22
5.9.2.3. Služba za vojno zdravstvo.....	22
5.10. Uprava za materijalne resurse.....	23

5.10.1. Sektor za naoružanje.....	24
5.10.2. Sektor za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša.....	24
5.11. Uprava za proračun, financije i informacijske sustave.....	25
5.12. Inspektorat obrane.....	26
5.12.1. Služba inspekcije obrane.....	27
5.12.1.1. Odjel za potporu i koordinaciju.....	28
5.12.1.2. Odjel za inspekciju obrane.....	28
5.12.1.3. Odjel za inspekciju civilnih nositelja obrambenih priprema i planiranja.....	28
5.12.2. Služba inspekcije resursa.....	29
5.12.2.1. Odjel za inspekciju ljudskih resursa.....	29
5.12.2.2. Odjel za inspekciju materijalnih resursa.....	29
5.12.2.3. Odjel za inspekciju financijskih resursa.....	30
6. ZAPOSLENICI MINISTARSTVA OBRANE.....	31
6.1. Odnos državnih službenika i namještenika i djelatnih vojnih osoba....	31
6.2. Okvirni broj državnih službenika, namještenika i djelatnih vojnih osoba u ministarstvu obrane	32
7. ZAKLJUČAK.....	33
8. LITERATURA.....	34

1. UVOD

Predmet završnog rada ima za cilj prikazati mjesto, ulogu i značaj upravnih organizacija u sustavu državne uprave, kao operativnih tijela za izvršavanje projekata, poslova i zadataka donesenih na višoj, strateškoj razini.

U prvom dijelu iznijet će se, na općenit način, pojam upravnih organizacija i njihov značaj u društvenom životu te osnovne karakteristike u organizacijskom smislu.

Obzirom na cijeli spektar upravnih organizacija koje postoje u gospodarskom i političkom sustavu Republike Hrvatske, ovim radom će se iznijeti problematika upravnih organizacija koje su ustrojene u Ministarstvu obrane; njihove ustrojstvene cjeline, s opisom poslova i zadaća, njihov međusobni odnos, mjesto u hijerarhiji u sustavu vlasti unutar Ministarstva obrane te ovlasti koje su im date u nadležnost.

Prikazom organizacijske strukture upravnih organizacija u Ministarstvu obrane, steći će se uvid u vrlo kompleksnu organizaciju Ministarstva u cjelini. Naime, ukupnost upravnih organizacija koje su ustrojene u ovom ministarstvu, obzirom na njihovu djelatnost koju obavljaju, zaokružuje čitavu jednu životno potrebnu aktivnost; od strateškog planiranja aktivnosti za razinu Ministarstva u cjelini, personalnog upravljanja, materijalnog upravljanja i zbrinjavanja, financijske i informatičke djelatnosti, djelatnosti na području obavještajno – sigurnosne problematike pa sve do poslova nadzora zakonitosti postupanja na svim tim područjima odnosno poslova inspekcijskog nadzora.

Pored toga, naznačit će se i odnos zaposlenika u ovom državnom tijelu, koje ima karakter civilne ustanove, a u čijem sustavu se nalaze zaposlenici s različitim statusom: državni službenici i namještenici i djelatne vojne osobe.

Zaključno će se prikazati aktualna situacija samog Ministarstva obrane s postojećim problemima i nedostacima, a koji su posljedica same prirode ovog Ministarstva obzirom na njegovu „genetski“ predodređenu visoku centraliziranost upravljanja iz čega, kao nužna posljedica proizlazi i tromost djelovanja odnosno pravovremeno uključivanje za odgovor na izazove koji se pojavljuju sve većom i bržom dinamikom. Poseban su problem financije odnosno potreba ulaganja u modernizaciju obrambenog sustava za što je nadležno ovo Ministarstvo, no to su već pitanja opće društvene mogućnosti, dakle objektivni razlozi, na što se s razine samog Ministarstva ne može samostalno utjecati.

2. OPĆENITO O UPRAVNIM ORGANIZACIJAMA

„Upravna organizacija je takva organizacija u kojoj ljudi kao svoje stalno zanimanje obavljaju javne poslove, na temelju trajne podjele dužnosti i ovlasti. Upravne su organizacije, dakle, vrsta organizacija, tj. skupine ljudi koji kooperiraju da bi ostvarili neki zajednički cilj.“ (E. Pusić, 2002:33). Iz navedene definicije proizlaze specifična obilježja upravnih organizacija: profesionalno obavljanje dužnosti, javni, odnosno društveni karakter poslova te trajna podjela dužnosti i ovlasti.

Organizacije su prisutne u našem životu na svim područjima ljudskog djelovanja, od porođajne klinike do pogrebnog poduzeća. One su specifično oružje političke moći izražene u obliku organizacijama državne uprave, odnosno kao oruđe javnog interesa, dakle, kao organizacija javne uprave, Pusić (2005).

Ono što je karakteristično za upravne organizacije jesu javni poslovi. Što to predstavlja? Javni poslovi su poslovi koje određena zajednica, odnosno odlučujuća skupina unutar te zajednice, u određeno vrijeme smatra da se trebaju obavljati, a ne obavljaju ih pojedinci svaki za sebe.

U upravnim organizacijama, obavljaju se dvije vrste poslova: poslovi kojima se neposredno ostvaruje vanjski zadatak zbog kojeg je upravna organizacija osnovana i poslovi upravljanja. Područje (resor) obrane smatra se klasičnim poslovima državne uprave, jer se navedeni poslovi zasnivaju na upravi kao instrumentu vlasti i na državnom monopolu legitimne prinude (Koprić I., et.al; 2014:173).

Općenito, može se zaključiti kako određeni posao poprima pojam javnog posla, kada ga pojedinac, svaki za sebe ne može uopće ili ne može tako dobro obavljati kao u određenoj organizaciji.

Pojedinci koji rade u upravnim organizacijama većinom su profesionalci. Oni rade za plaću koja je temelj njihove materijalne egzistencije. Oni poslu u upravi posvećuju pretežiti dio svog vremena i za taj se posao na neki način posebno obrazuju. Profesionalizam njezinih članova razlikuje i odvaja upravne organizacije od organizacija drugačijeg oblika djelovanja u kojima većinu članova čine neprofesionalci.

„Profesionalizam njezinih članova razlikuje i odvaja upravne organizacije od udruženja građana, u kojima većinu članova čine neprofesionalci, tj. ljudi kojima sudjelovanje u organizaciju-udruženju nije glavno zanimanje“ (E. Pusić, 2002:34).

Može se zaključiti kako je „uprava“ dio političkog sustava, dio države tj. država u suvremenom smislu nastaje upravo kroz pojavljivanje profesionalne državne uprave. Zato položaj uprave u političkom sustavu ovisi o mijenjanju položaja države.

Obzirom na ulogu i ovlasti upravnih organizacija u sustavu državne vlasti, neizbježno je pitanje kontrole, kao nužne aktivnosti, nad takvim organizacijama, a što je nužno povezano s učinkovitosti i zakonitosti rada.

Prema I. Borkoviću (1997.), kontrola uprave može se manifestirati kao kontrola zakonitosti i kao kontrola svrhovitosti.

„Kontrola zakonitosti (legaliteta) jest oblik nadzora putem kojeg se uspoređuje suglasnost akata i mjera uprave s pravnim pravilima koja reguliraju slučajeve u kojima je takve akte moguće donositi odnosno mjere poduzimati, kao i postupak putem kojega se oni donose. Kontrola svrhovitosti (oportuniteta) jest takav oblik nadzora kod kojega se akti i mjere uprave uspoređuju s ciljem koji je u interesu subjekata“ (Borković, 1997:101).

U pogledu kontrole nad određenom upravnom organizacijom, treba istaći ulogu samih subjekata koji imaju u nadležnosti obavljati kontrolu, ali isto tako i od njihovih ovlaštenja koja su im u tom pogledu data. „Što je veći broj nosilaca kontrole (aktivnih subjekata kontrole) i što su šira njihova kontrolna ovlaštenja to je i mehanizam kontrole djelotvorniji i obratno.“ (Borković, 1997:101).

U svezi s navedenim karakteristikama javne uprave, a poradi unapređenja unutarnje organizacije, Koprić (2009), govori o dvanaest načela za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave – 1. načelo traženja prikladnog unutarnjeg ustrojstva u skladu sa zadacima pojedinog tijela državne uprave, 2. načelo racionalizacije unutarnjeg ustrojstva poradi postizanja što veće ekonomičnosti i racionalizacije rada, 3. načelo harmonizacije temeljnih elemenata unutarnjeg ustrojstva (vrlo povezano s drugim načelom), 4. načelo nezavisnog ocjenjivanja unutarnjeg ustrojstva i vanjskog savjetovanja pri njegovom oblikovanju, 5. načelo je načelo prethodnog utvrđivanja načela i standarda za oblikovanje unutarnjeg ustrojstva dijela državne uprave poradi racionalizacije unutarnjeg ustrojstva i znanstveno-stručnog verificiranja stručnih pravila oblikovanja organizacijske strukture, 6. je načelo koordinacije u oblikovanju unutarnjeg ustrojstva, 7. je načelo stalnog stručnog usavršavanja službenika odgovornih za oblikovanje unutarnjeg ustrojstva i njegovu racionalizaciju, 8. je načelo stalnog usavršavanja standarda unutarnjeg ustrojstva, 9. je načelo stalnog praćenja stanja i davanja općih preporuka za unapređenje unutarnjeg ustrojstva u državnoj upravi, 10. je načelo fleksibilnijeg unutarnjeg ustrojstva, 11. je načelo jačanja upravljačkog kapaciteta čelnika tijela i 12. načelo bi bilo

načelo jačanja kolegijalnih oblika vođenja u tijelima državne uprave, pored postojećeg pravladavajuće monokratskog oblika vodstva, i paralelno s jačanjem upravljačkog kapaciteta čelnika tijela. Zaključno, Koprić (2009), navodi kako u buduće ne bi trebalo, u uredbi za unutarnje ustrojstvo, regulirati pitanja kao što su planovi rada, raspored radnog vremena, uredovni dani i slično, jer ta pitanja ne bi trebala biti predmet unutarnjeg ustrojstva, nego su predmetom uređenja načina rada tijela državne uprave.

U svim organizacijama istovrsna je njihova struktura, zasnovana bar u nekoj mjeri na odnosima podređenosti i nadređenosti. Kako su temeljni odnosi u organizaciji hijerarhijski, svaka je organizacija – hijerarhijska organizacija (Koprić, et.al., 2006: 58).

2.1. Državna uprava u Republici Hrvatskoj

Sustav državne uprave u Republici Hrvatskoj u osnovi je reguliran Zakonom o sustavu državne uprave (Narodne novine, broj: 150/11 i 12/13). Pojedina specifična pitanja uređena su posebnim zakonima.

U skladu s člankom 1. i 2 Zakonom o sustavu državne uprave (Narodne novine, broj: 150/11 i 12/13), državna uprava zadužena je za neposrednu provedbu zakona, donošenje propisa za njihovu provedbu, obavljanje upravnog i inspeksijskog nadzora te druge upravne i stručne poslove. Poslove državne uprave obavljaju tijela državne uprave, a određeni poslovi državne uprave mogu se povjeriti i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili drugim pravnim osobama koje na temelju zakona imaju javne ovlasti.

Tijela državne uprave u Republici Hrvatskoj su ministarstva, državni uredi Vlade Republike Hrvatske, državne upravne organizacije i uredi državne uprave u županijama. Ministarstva, državni uredi i državne upravne organizacije središnja su tijela državne uprave, a uredi državne uprave u županijama su prvostupanjska tijela državne uprave (Zakon o sustavu državne uprave, Narodne novine, broj: 150/11 i 12/13, članak 3.).

2.3. Upravne organizacije u sastavu ministarstava

Zakon o sustavu državne uprave (Narodne novine, broj: 150/11 i 12/13), u članku 37., propisao je da se ministarstva ustrojavaju za obavljanje poslova državne uprave u jednom ili više upravnih područja. U ministarstvima koja su ustrojena za više upravnih područja u pravilu se ustrojavaju upravne organizacije u sastavu ministarstva. Upravne organizacije u sastavu ministarstva su uprave, zavodi i ravnateljstva.

Prethodno navedeni zakonski članak potvrđuje i članak 11. Uredbe o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave, Narodne novine, broj 154/11 i 17/12) kojim je određeno da se u ministarstvima, u pravilu, ustrojavaju: upravne organizacije u sastavu ministarstava (uprave, zavodi i ravnateljstva), sektori, službe i odjeli, a kao posebne ustrojstvene jedinice ustrojavaju se glavno tajništvo i kabinet ministra.

Borković, u okviru poglavlja pod nazivom „Upravne organizacije u sastavu ministarstava“ detaljno pojašnjava vrste navedenih organizacija. Uprave se ustrojavaju za upravno područje iz djelokruga ministarstva u kojem se obavljaju pretežno upravni poslovi s određenim stupnjem samostalnosti u radu. Zavodi se ustrojavaju za upravno područje iz djelokruga ministarstva u kojem se obavljaju uglavnom stručno-analitički poslovi što zahtijevaju posebne načine rada unutar ministarstva. Ravnateljstva se ustrojavaju za upravno područje iz djelokruga ministarstva u kojem se obavljaju određeni gospodarski i s njima vezani upravni poslovi. Radom upravnih organizacija u sastavu ministarstva upravlja pomoćnik ministra, odnosno ravnatelj s položajem pomoćnika ministra. Navedeni autor navodi još i službe, odjele te kabinet ministra (Borković, 2002:224).

Iako će u ovom radu akcent na upravnim organizacijama u sastavu Ministarstva obrane, nije rijetkost da se upravne organizacije nalaze i u sastavu drugih ministarstava.

U svome radu, autori Pušeljić i Magušić navode kako se u sastavu se Ministarstva financija nalazi Porezna uprava i Carinska uprava. U sastavu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva nalazi se Zavod za zaštitu okoliša, Zavod za zaštitu prirode i Zavod za prostorno planiranje, itd. (Pušeljić & Magušić, 2008 :199). Primjerice ravnateljstvo policije je upravna organizacija u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova. Uprava za vodoprivredu i Uprava za veterinarstvo su u sastavu Ministarstva poljoprivrede.

3. MINISTARSTVO OBRANE KAO SREDIŠNJE TIJELO DRŽAVNE UPRAVE

U skladu s člankom 3. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, 85/10, pročišćeni tekst br. 05/14), mirotvorstvo je jedna od vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj je za tumačenje Ustava.

Naime, prema Vrbanu, jedna od najvažnijih funkcija države je održavanje mira. To znači kako državna vlast treba uklanjati ili suzbijati vanjske i unutrašnje opasnosti. Posebno je važna vanjska sigurnost države koja se sastoji u obrani od opasnosti koja potječe izvan državnih granica. Vanjska sigurnost je javno dobro i dio je nacionalne sigurnosti, zapravo njezin najvažniji element. S gledišta javnih financija, izdaci za obranu jesu jedna od najvažnijih stavki državnog proračuna (Vrban, 2003:211,212).

Članak 2. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine broj: 150/11, 22/12, 39/13, 125/13, 148/13) nabraja poimenično dvadeset ministarstva, među kojima (na drugom mjestu po redoslijedu) se izrijekom spominje i Ministarstvo obrane.

Ministarstvo obrane, jedno je od središnjih tijela državne uprave koje ima planske, usmjeravajuće, koordinacijske i nadzorne funkcije u obrani te osigurava uvjete za funkcioniranje i djelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Mjesto i uloga Ministarstva obrane regulirana je Zakonom o obrani („Narodne novine“, broj: 73/13, 75/15 i 27/16) i Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine“, broj: 150/11, 22/12, 39/13, 125/13, 148/13).

U skladu s člankom 13. Zakona o obrani, za upravljanje radom Ministarstva zadužen je ministar obrane koji u tu svrhu donosi odluke, naredbe, smjernice, upute i propise za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim zakonskim i podzakonskim propisima.

Člankom 6. Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine“, broj: 150/11, 22/12, 39/13, 125/13, 148/13) propisana je nadležnost Ministarstva obrane, kako slijedi:

- planiranje i normativno uređenje obrambenog sustava Republike Hrvatske;
- definiranje, usklađivanje, razvijanje i provođenje obrambene politike;
- izradu Strategije obrane i drugih strateških dokumenata;
- procjenu ratnih i drugih opasnosti;
- međunarodnu vojnu suradnju i suradnju s međunarodnim obrambenim organizacijama;

- izradu i usklađivanje planova vojne i civilne obrane;
- sudjelovanje u nadzoru i zaštiti prava i interesa Republike Hrvatske na moru;
- dužnosti i prava građana u obrani;
- novačenje, popunu i mobilizaciju Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage), tijela i organizacija;
- izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga;
- ustrojavanje, opremanje, naoružanje, razvoj i uporabu Oružanih snaga;
- sudjelovanje Oružanih snaga u aktivnostima izvan granica Republike Hrvatske;
- materijalno zbrinjavanje Oružanih snaga;
- osiguranje i čuvanje pričuva materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga;
- proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme;
- obavještajne, protuobavještajne i sigurnosne poslove od interesa za obranu i obrambeni sustav Republike Hrvatske;
- sigurnost i zaštitu tajnih podataka obrane;
- komunikacijski i informacijski sustav za potrebe obrane;
- profesionalni razvoj, statusna i druga pitanja djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga;
- obrazovni sustav Oružanih snaga, znanstvenu i istraživačku djelatnost;
- zdravstvenu zaštitu pripadnika Oružanih snaga; inspekciju i nadzor nad obrambenim sustavom i spremnošću zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga te
- financiranje obrane.

Ministarstvo obavlja i poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti.

Ministarstvo obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

4. USTROJAVANJE TIJELA DRŽAVNE UPRAVE

Načela za unutarnje ustrojstvo ministarstava pa tako i Ministarstva obrane, utvrđena su Uredbom o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave (Narodne novine“, broj: 154/11 i 17/12). Istim propisom utvrđene su vrste ustrojstvenih jedinica i uvjeti za njihovo ustrojavanje, način upravljanja tim jedinicama, način planiranja poslova, raspored radnog vremena, održavanje uredovnih dana te uredovno vrijeme za rad s građanima i drugim strankama, što u slučaju Ministarstva obrane nema dominantno obilježje.

4.1. Načela unutarnjeg ustrojstva

Unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave i stručnih službi Vlade temelji se na sljedećim načelima:

1. Načelo racionalizacije,
2. Načelo funkcionalnosti,
3. Načelo vertikalne i horizontalne povezanosti,
4. Načelo harmonizacije temeljnih elemenata unutarnjeg ustrojstva,
5. Načelo fleksibilnosti unutarnjeg ustrojstva,
6. Načelo dostupnosti.

Kako bi se izbjeglo suhoparno opisivanje svakog od navedenih načela, prikazat će se samo neka od načela, za koje se može utvrditi kako su posebno značajna za uprave i stručne službe Ministarstva obrane, što, dakako, ne znači da su ta načela manje bitna za druga tijela državne uprave.

4.1.1. Načelo vertikalne i horizontalne povezanosti

Ovo načelo znači kako su hijerarhijske linije podređenosti i odgovornosti pojedinih ustrojstvenih cjelina u Ministarstvu obrane i horizontalna povezanost pojedinih upravnih tijela, koja se odnose na obvezu koordinacije i međusobne suradnje, vrlo jasno određena te u tom dijelu, posebice u pogledu podređenosti i odgovornosti po vertikalnoj linije, nema mjesta improvizaciji ili kakvom proizvoljnom tumačenju.

4.1.2. Načelo fleksibilnosti unutarnjeg ustrojstva

Obzirom na dodatnu specifičnost i osjetljivost djelatnosti upravnih tijela Ministarstva obrane, načelo fleksibilnosti unutarnjeg ustrojstva, vrlo često dolazi do primjene. Naime, Ministarstvo obrane, zbog turbulentnosti zbivanja kojima je izloženo, posebice od vremena

kada je Republika Hrvatska postala punopravnom članicom NATO saveza, primorano je biti u stanju stalnog preustroja, zajedno s Oružanim snagama Republike Hrvatske.

U takvom okruženju i međunarodnim sigurnosnim izazovima, vrlo se često poseže za primjenom načela fleksibilnosti prilikom unutarnjeg ustrojavanja, bolje rečeno – preustrojavanja zbog potrebe uvođenja i drugačijeg utvrđivanja vrsta ustrojstvenih jedinica tijela Ministarstva obrane u odnosu na vrste koje su utvrđene ovom Uredbom. Naravno, primjena drugačijeg načina i vrste ustrojavanja unutarnjih jedinica Ministarstva, koja se nameće zbog prirode i načina obavljanja poslova, ne smije biti u suprotnosti s ostalim načelima unutarnjeg ustrojstva koja su naprijed navedena.

4.2. Oblici ustrojavanja unutarnjih tijela državne uprave

Budući je predmet ove radnje Ministarstvo obrane, treba napomenuti kako su u ovom središnjem tijelu, kao upravne organizacije, ustrojene uprave, zavodi, ravnateljstva, sektori, službe i odjeli, a kao posebne ustrojstvene jedinice ustrojen je Inspektorat obrane i Vojno-sigurnosna agencija te Glavno tajništvo i Kabinet ministra obrane.

4.2.1. Uvjeti za ustrojavanje unutarnjih tijela državne uprave

Uprave, zavodi i ravnateljstva ustrojavaju se ciljano, zavisno od područja aktivnosti za koja se ustrojavaju u Ministarstvu obrane (primjerice: područje obrambene politike i nacionalne sigurnosti, područje ljudskih resursa, područje materijalnih i financijskih resursa i dr.).

Uprave, zavodi i ravnateljstva, načelno se mogu ustrojiti ako postoje uvjeti za ustrojavanje najmanje dva sektora u njihovom sastavu.

Čelna osoba koja upravlja upravom ima status pomoćnika ministra odnosno državnog dužnosnika.

Sektor se ustrojava kao sastavna ustrojstvena jedinica neke od uprava za obavljanje poslova državne uprave većeg opsega u pojedinom upravnom području.

Sektori se mogu ustrojiti ako postoje uvjeti za ustrojavanje najmanje dvije službe u njihovom sastavu. Radom sektora upravlja načelnik sektora.

Pored sektora koji se ustrojavaju kao sastavne ustrojstvene jedinice neke od upravnih organizacija, sektor se može ustrojiti i kao, posebna, samostalna unutarnja ustrojstvena jedinica u okviru ministarstva, za obavljanje određenih poslova ministarstva, a za obavljanje kojih nema uvjeta za osnivanje određene uprave (u ovim slučajevima dolazi do izražaja

primjena načela fleksibilnosti unutarnjeg ustrojavanja o kojem je bilo riječi u gornjem dijelu ove radnje). Radom samostalnog sektora upravlja načelnik samostalnog sektora.

Službe se ustrojavaju u okviru sektora kao posebne ustrojstvene jedinice za određeno upravno područje manjeg opsega. Pojedina se služba može ustrojiti ako postoje uvjeti za ustrojavanje najmanje dva odjela u njenom sastavu. Radom službe upravlja voditelj službe.

Kao i u slučaju ustrojavanja sektora, i službe se mogu ustrojiti kao samostalne unutarnje ustrojstvene jedinice, za obavljanje pojedinih poslova državne uprave za kojih nema uvjeta za osnivanje sektora.

Postoji mogućnost ustrojavanja službe i bez ustrojavanja odjela u njezinom sastavu, ukoliko je uredbom o unutarnjem ustrojstvu pojedinog tijela državne uprave za obavljanje određenih poslova u službi predviđeno najmanje osam (8) izvršitelje, uključujući i voditelja službe.

Odjel je osnovna unutarnja ustrojstvena jedinica, i ustrojava se u okviru pojedine službe u tijelima državne uprave.

U pravilu, odjel se može ustrojiti ukoliko je uredbom o unutarnjem ustrojstvu pojedinog tijela državne uprave za obavljanje određenih poslova u odjelu predviđeno najmanje pet (5) izvršitelja, uključujući i voditelja odjela.

Glavno tajništvo ustrojava se kao posebna ustrojstvena jedinica za potrebe ministarstva i, u pravilu, obavlja pravne, kadrovske, organizacijske i financijske poslove.

Glavno tajništvo može se ustrojiti pod istima uvjetom koji su propisani za ustrojavanje službe.

Kabinet ministra je posebna unutarnja ustrojstvena jedinica koja za ministra obrane obavlja protokolarne poslove, poslove odnosa sa sredstvima javnog informiranja te druge stručne i administrativne poslove.

5. VRSTE, ZADAĆE I ZNAČAJ UPRAVNIH TIJELA MINISTARSTVA OBRANE

Temeljni pravni propis kojim se utvrđuje: unutarnje ustrojstvo Ministarstva obrane, nazivi upravnih organizacija koje su ustrojene u okviru Ministarstva, njihov djelokrug, način upravljanja tim organizacijama, način planiranja poslova, radno vrijeme, okvirni broj državnih službenika i namještenika te djelatnih vojnih osoba, jest Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (Narodne novine, broj: 26/12, 94/14 i 93/15).

5.1. Ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane

U skladu s člankom 3. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (Narodne novine, broj: 26/12, 94/14 i 93/15), za potrebe obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice:

- Kabinet ministra
- Glavno tajništvo
- Samostalni odjel za unutarnju reviziju
- Samostalna služba za vojni zračni promet
- Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo
- Samostalni sektor za javnu nabavu
- Uprava za obrambenu politiku
- Uprava za ljudske resurse
- Uprava za materijalne resurse
- Uprava za proračun, financije i informacijske sustave
- Inspektorat obrane
- Samostalni odjel za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj.

Među prethodno navedenim ustrojstvenim jedinicama, upravne organizacije u sastavu Ministarstva obrane jesu: Uprava za obrambenu politiku, Uprava za ljudske resurse, Uprava za materijalne resurse te Uprava za proračun, financije i informacijske sustave. Međutim u uskoj vezi s upravnim organizacijama u sastavu Ministarstva obrane jesu posebne ustrojstvene jedinice, sektori, službe i odjeli.

Kabinet ministra i glavno tajništvo jesu posebne ustrojstvene jedinice. Sektori jesu: samostalni sektor za javnu nabavu i inspektorat obrane. Od službi izdvajaju se: samostalna služba za vojni zračni promet i samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo. U odjele

spadaju: samostalni odjel za unutarnju reviziju i samostalni odjel za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj.

Pored naznačenih ustrojstvenih jedinica, u okviru Ministarstva obrane ustrojena je, kao posebna jedinica, Vojno sigurnosno-obavještajna agencija, zadužena za planiranje i provođenje potpore Ministarstvu i Oružanim snagama Republike Hrvatske, radi izvršenja zadaća obrane opstojnosti, suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

Kao specifična ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva obrane nalazi se i Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske kao združeno tijelo Oružanih snaga. Glavni stožer zadužen je za zapovijedanje, pripremu i uporabu Oružanih snaga. Ustrojstvo Glavnog stožera propisuje svojom posebnom odlukom Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga.

5.2. Kabinet ministra

Obavlja stručne, protokolarnе i administrativne poslove za ministra i zamjenika ministra. U tom dijelu brine se o dostavljanju radnih materijala za potrebe Hrvatskog sabora, Predsjednika Republike Hrvatske i Vlade Republike Hrvatske.

Usklađuje rad i surađuje s Kabinetom načelnika Glavnog stožera. Obavlja poslove vezane uz predstavke i pritužbe građana kao i druge administrativne i stručne poslove u okviru svojeg djelokruga.

Za potrebe obavljanja poslova Kabineta ustrojen je Odjel za protokol kao stručno tijelo Kabineta zaduženo za obavljanje stručnih, organizacijskih i tehničkih poslova vojnog i civilnog protokola te vojnih ceremonijala za potrebe ministra i zamjenika ministra u zemlji i inozemstvu.

5.3. Glavno tajništvo

Glavno tajništvo je ustrojeno sa zadaćom da obavlja stručne, pravne, upravne i administrativne poslove Ministarstva. Ima ulogu koordinatora između unutarnjih ustrojstvenih jedinica. To se posebno očituje u usklađenju rada unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva i upravnih organizacija u sastavu Ministarstva. Osim toga, ima bitnu ulogu u usklađivanju rada Ministarstva s vladom Republike Hrvatske u cjelini.

Putem svojih stručnih tijela izrađuje prijedloge planova Ministarstva na temelju nacрта planova rada ustrojstvenih jedinica. Vršі nomotehničku obradu pravnih akata te priprema,

izrađuje i usklađuje akte za potpis ministru i zamjeniku ministra. Obavlja poslove vezane uz sklapanje i izvršavanje međunarodnih ugovora i sporazuma iz područja obrane. Priprema očitovanja za Državno odvjetništvo Republike Hrvatske kao zakonskog zastupnika Republike Hrvatske u svezi sa zastupanjem u imovinsko-pravnim sporovima. Rješava predmete u upravnim stvarima u drugostupanjskom upravnom postupku i predstavlja Ministarstvo u upravnim sporovima pred upravnim sudovima.ba za opće

Za provedbu gore naznačenih poslova, u Glavnom tajništvu ustrojena je: Služba za opće poslove, pripremu i izradu akata, Sektor za pravne i upravne poslove te Vojnostegovni sud koji samostalno i neovisno odlučuje o stegovnoj odgovornosti i materijalnoj odgovornosti vojnih osoba.

5.4. Samostalni odjel za unutarnju reviziju

Ova ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane obavlja poslove svojevrsnog revizora u pogledu ostvarivanja zadaća i uloge Ministarstva i Oružanih snaga. Ima status neovisnog tijela koje na objektivnan način utvrđuje stvarno stanje stvari u svezi rada Ministarstva i Oružanih snaga. U tu svrhu upozorava na nepravilnosti i neusklađenosti stvarnog stanja i procesa koji se odvijaju u odnosu na zakonske i druge propise kojima je utvrđeno poslovanje te ministru predlaže mjere za njihovo uklanjanje.

Odjel vrlo usko surađuje s odgovarajućom ustrojstvenom jedinicom Ministarstva financije te provođenjem pojedinačne unutarnje revizije daje preporuke ministru financija u svrhu postizanja veće učinkovitosti i djelotvornosti sustava.

5.5. Samostalna služba za vojni zračni promet

U okviru sigurnosnog i obrambenog vojnog sustava za koji skrbi Ministarstvo obrane, Samostalna služba za vojni zračni promet ima izuzetno važnu ulogu poradi zadržavanja sposobnosti očuvanja zaštite i obrane hrvatskog zračnog prostora.

Po vokaciji, dakle, u skladu s važećim propisima, ova služba ima obvezu, između ostalog, obavljanja poslova u području upravljanja sigurnosti vojnog zračnog prometa.

Nadalje, ova služba ima obvezu izvješćivati ministra obrane o stanju sigurnosti vojnog zračnog prometa s prijedlogom mjera za poboljšanje. Isto tako ima obvezu voditi bazu podataka o nesrećama i ozbiljnim nezgodama vojnih zrakoplova i izvješćivati ministra o stanju sigurnosti vojnog zračnog prometa s prijedlogom mjera za poboljšanje.

U dijelu konstatacije koja se nalazi u zadnjem dijelu prethodne rečenice, treba istaći kako je u službenoj i općoj javnosti Republike Hrvatske, već više od nekoliko mjeseci, prisutna afera „projekt MiG-21“ s konotacijom da je u tom projektu, kako se to može iščitati iz javnih medija, došlo do određenih nepravilnosti u postupku nabave usluge remonta i nabave i nadogradnje određenog broja borbenih aviona za potrebe Ministarstva obrane Republike Hrvatske. U ovom kontekstu, može se zaključiti, kako ova služba ima izuzetno odgovornu ulogu u obrambenom sustavu Republike Hrvatske.

Između ostalog to se odnosi i na činjenicu što je nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane u aktivnostima izdavanja suglasnosti za letenje stranih vojnih zrakoplova u prostoru Republike Hrvatske, što izdaje odobrenja za sudjelovanje vojnih zrakoplova na civilnim i vojnim zrakoplovnim priredbama, sudjeluje u postupku certificiranja vojnih aerodroma te što je nadležna za niz drugih aktivnosti vezanih za aktivnost vojnog zrakoplovstva i zrakoplovne tehnike Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i Protuzračne obrane.

Za naprijed navedene obveze Samostalne službe za vojni zračni promet ustrojene su: Odjel za letačke operacije i zračni promet, Odjel za zrakoplovno-tehničke standarde te Odjel za istraživanje zrakoplovnih nesreća i ozbiljnih nezgoda.

5.6. Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo

Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo obavlja poslove vezane za planiranje, usmjeravanje, nadzor i provedbu komunikacijske strategije Ministarstva; usmjerava i regulira istupanje djelatnika Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga u javnosti.

Ova zadnja konstatacija znači slijedeće: nikome od pripadnika Ministarstva obrane i oružanih snaga nije dopušteno istupati u javnosti u statusu djelatne vojne osobe bez posebnog, pisanog odobrenja nadležnog tijela Ministarstva obrane odnosno Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

5.7. Samostalni sektor za javnu nabavu

Izrazito važna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane, koja se bavi s vrlo osjetljivim predmetom djelovanja iz razloga što obavlja stručne i upravne poslove vezane za nabavu materijalnih sredstava, usluga i ustupanja radova u zemlji i inozemstvu na temelju zahtjeva određenih tehničkih nositelja te ugovaranje prodaje neperspektivnih sredstava vojne i nevojne opreme, materijala, kao i ugovaranje potpore koju Ministarstvo i Oružane snage pružaju pravnim i fizičkim osobama izvan sustava obrane.

Iz navedenog, vidljivo je kako su za aktivnosti ovog sektora vezana iznimno velika novčana sredstva. Ovaj sektor obavlja stručne i upravne poslove u svezi provođenja politike javne nabave u Ministarstvu i Oružanim snagama, upravlja procesima javne nabave te planira i predlaže edukaciju vezanu za primjenu propisa iz područja javne nabave, planira i provodi postupke nabave u području naoružanja i vojne opreme, tehnike, prometa, informatike, prehrane, zdravstva, opskrbe, intelektualnih usluga, promidžbe, građevinskog materijala i usluga održavanja, infrastrukture, komunalnih usluga i zaštite okoliša, ustupanja radova za izgradnju i održavanje vojnih objekata za potrebe Ministarstva i Oružanih snaga, kao i nabavu svih drugih materijalnih sredstava, roba i usluga, ustupanja radova koje tehnički nositelj iskaže kao potrebu kroz zahtjeve za nabavu. Provodi postupke ugovaranja najma i zakupa prostora za potrebe Ministarstva i Oružanih snaga, ugovara prodaju neperspektivnih sredstava vojne i nevojne opreme, objekata i materijala, kao i ugovaranje potpore koju Ministarstvo i Oružane snage pružaju pravnim i fizičkim osobama izvan sustava obrane, obavlja poslove opskrbe u mirovnim misijama, NATO vođenim operacijama, međunarodnim vojnim vježbama i operacijama te aktivnostima potpore zemlje domaćina, sudjeluje u postupku nabave i ugovaranja roba i usluga putem FMS, FMF programa, sporazuma ACCSA i drugih međunarodnih sporazuma, provodi postupke ugovaranja svih drugih potreba po zahtjevima korisnika te obavlja i druge poslove u okviru svojeg djelokruga.

Za obavljanje poslova Samostalnog sektora za javnu nabavu ustrojene su dvije službe:

- Služba za planiranje nabave i prodaju (koja u svom sastavu ima Odjel za opće i pravne poslove te kontrolu ugovora i Odjel za planiranje, analizu i prodaju) i
- Služba za provedbu nabave (koja se sastoji od Odjela za nabavu tehničkih roba i usluga, Odjela za nabavu graditeljskih roba i usluga i ustupanja radova i Odjela za nabavu informatičkih, komunikacijskih i uredskih roba i usluga).

5.8. Uprava za obrambenu politiku

Uprava za obrambenu politiku upravna je organizacija u sastavu Ministarstva koja obavlja upravne i stručne poslove vezane za usklađivanje i planiranje aktivnosti svih ustrojstvenih jedinica Ministarstva i Oružanih snaga u provedbi planirane sigurnosne i obrambene politike. Uprava izrađuje prijedloge dokumenata obrambene politike i obrambenog planiranja; sudjeluje u kreiranju smjernica za sustav planiranja, programiranja i izrade proračuna te prati njegovu usklađenost s obrambenom politikom; izrađuje izvješća o provedbi dokumenata obrambene politike i planiranja i predlaže poboljšanja; prati

usklađenost zakonodavstva sa zahtjevima obrambenog sustava i obvezama proizašlima iz međunarodnih sporazuma i ugovora; koordinira aktivnosti s tijelima vlasti po pitanjima sigurnosne i obrambene politike; prati i raščlanjuje kretanja u međunarodnom okruženju i procjenjuje njihov utjecaj na sustav obrane; predlaže, planira, koordinira, objedinjava, usmjerava i nadzire provedbu aktivnosti svih ustrojstvenih jedinica Ministarstva i Oružanih snaga na planu djelovanja u Sjeverno atlanskom vojnom savezu (u daljnjem tekstu: NATO) i pri Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU), uključujući obrambeno planiranje, sudjelovanje u međunarodnim operacijama, osmišljavanje, predlaganje i predstavljanje obrambene politike Republike Hrvatske te njezino usklađivanje s obrambenim politikama NATO-a i EU-a; predlaže, planira, usklađuje, objedinjava, usmjerava i nadzire aktivnosti svih ustrojstvenih jedinica Ministarstva u provedbi bilateralne i multilateralne obrambene suradnje, nadzora naoružanja, razoružanja i suzbijanja širenja oružja masovnog uništenja i sredstava njihove dopreme, potpore stranim vojnim izaslanicima u Republici Hrvatskoj i potpore vojnim izaslanicima i vojnim savjetnicima Republike Hrvatske u inozemstvu i na službi u međunarodnim organizacijama; obavlja poslove vezane za razvoj nacionalnog sustava kriznog upravljanja i planiranja, civilno-vojno krizno planiranje, obrambene pripreme zemlje, potporu Oružanih snaga civilnim strukturama, pomorske poslove vezane za Ministarstvo te organiziranje, usklađivanje i provedbu sukcesije vojne imovine. Za obavljanje poslova Uprave za obrambenu politiku ustrojeni su:

- Sektor za obrambenu politiku i planiranje (sastoji se od Službe za obrambenu politiku i Službe za obrambeno Planiranje) i
- Sektor za međunarodnu obrambenu suradnju i sigurnost (sastoji se od Službe za NATO i EU, Službe za multilateralne poslove i međunarodnu sigurnost i Službe za bilateralnu i regionalnu suradnju).

5.9. Uprava za ljudske resurse

Uprava za ljudske resurse, kao jedna od upravnih organizacija u sastavu Ministarstva obrane, uvijek se nalazi u žarištu pažnje, kako samih pripadnika Ministarstva i Oružanih snaga tako i opće javnosti koja prati zbivanja vezana za Ministarstvo obrane. Ovo je sasvim razumljivo obzirom da se radi u organizacijskoj jedinici kojoj su u fokusu djelovanja ljudski resursi, a u svezi s tim, treba reći da se u okviru ove organizacijske cjeline „kroje“ sudbine svih zaposlenika Ministarstva i Oružanih snaga tijekom njihovog radnog vijeka. Stoga će o ovoj upravnoj jedinici biti posvećena nešto veća pažnja u odnosu na ostale.

Po svojoj definiciji, to je organizacija Ministarstva koja obavlja planske, nadzorne, upravne te druge stručne poslove vezane za osiguravanje jedinstvenog upravljanja državnim službenicima (u daljnjem tekstu: službenik) i namještenicima, djelatnim, ročnim i pričuvnim vojnim sastavom potrebnim za popunu Ministarstva i Oružanih snaga od uvođenja u evidenciju, prijma, raspoređivanja, školovanja i promicanja do tranzicije, otpusta, umirovljenja, odnosno brisanja iz vojne evidencije svih kategorija vojnih osoba, službenika i namještenika; usmjerava i usklađuje rad ustrojstvenih jedinica u svojem sastavu; sudjeluje u pripremi i odgovorna je za provođenje politike upravljanja osobljem Ministarstva; planira, usmjerava i nadzire upravljanje osobljem i profesionalni razvoj pripadnika Oružanih snaga; planira, organizira i nadzire zdravstvenu i veterinarsku zaštitu u Ministarstvu i Oružanim snagama; skrbi se o stambenom zbrinjavanju djelatnika Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga kroz normativne, planske i nadzorne aktivnosti; sudjeluje u donošenju ustrojstvenih rješenja Ministarstva i Oružanih snaga; sudjeluje u pripremi i izradi nacрта zakonskih i podzakonskih propisa koji se odnose na ljudske resurse te obavlja i druge poslove u okviru djelokruga svoje nadležnosti.

Za obavljanje poslova Uprave za ljudske resurse ustrojena su dva sektora:

- Sektor za upravljanje ljudskim resursima i
- Sektor za potporu upravljanja ljudskim resursima.

5.9.1. Sektor za upravljanje ljudskim resursima

Sektor za upravljanje ljudskim resursima ustrojstvena je jedinica u sastavu Uprave za ljudske resurse koja obavlja upravne i druge stručne poslove vezane za upravljanje djelatnim vojnim osobama, službenicima i namještenicima potrebnim za popunu Oružanih snaga i ustrojstvenih jedinica Ministarstva; predlaganje, razradu i osiguravanje provedbe temeljnih načela sustava upravljanja osobljem; razradu organizacijsko-metodoloških postupaka u planiranju razvoja upravljanja osobljem; izradu planova pribavljanja i izdvajanja osoblja i praćenje njihova ostvarenja. Sektor svoj rad planira, organizira i provodi kroz funkcije personalnog životnog ciklusa (ustroj, popuna i izobrazba, distribucija, uporaba i profesionalni razvoj). Nadležan je za razvoj obrazovnog sustava Oružanih snaga. Sektor osigurava provedbu poslova iz područja obrane, nadzire vođenje propisane evidencije i poslove ratne popune i mobilizacije pričuvnog sastava za potrebe Oružanih snaga. Planira, programira i prati izvršenje financijskog plana iz svog djelokruga rada, nadzire provedbu materijalno-financijskog poslovanja iz svoje nadležnosti.

Za obavljanje poslova Sektora za upravljanje ljudskim resursima ustrojene su tri službe:

- Služba za planiranje i upravljanje djelatnim vojnim osobljem,
- Služba za upravljanje državnim službenicima i namještenicima i
- Služba za poslove obrane.

5.9.1.1. Služba za planiranje i upravljanje djelatnim vojnim osobljem

Služba za planiranje i upravljanje djelatnim vojnim osobljem obavlja upravne i druge stručne poslove u planiranju, pripremi i provedbi politike upravljanja osobljem i u nadzoru upravljanja karijerom djelatnih vojnih osoba. Navedene temeljne zadaće Služba provodi kroz pripremu prijedloga planova prijma, izdvajanja te promicanja osoblja, praćenje i izvješćivanje o ostvarivanju planova; kao i kroz nadzor provedbe i predlaganje izmjena i dopuna zakonskih i podzakonskih propisa kojima se uređuju statusna pitanja djelatnih vojnih osoba i razvoj karijere djelatnih vojnih osoba te priprema stručna mišljenja i daje smjernice za njihovu primjenu. Sudjeluje u planiranju privlačenja osoblja, obavlja poslove vezane uz prijam i otpust djelatnih vojnih osoba te njihovo promicanje. Koordinira i organizira poslove vezane za razvoj obrazovnog sustava Oružanih snaga te poslove planiranja i provedbe civilne, civilno-vojne i međunarodne izobrazbe. Organizira provedbu poslova iz djelokruga rada Sektora u dijelu planiranja, programiranja i praćenja izvršenja financijskog plana te provedbe materijalno-financijskog poslovanja.

Za obavljanje poslova Službe za planiranje i upravljanje djelatnim vojnim osobljem ustrojena su četiri odjela:

- Odjel za planiranje i upravljanje osobljem,
- Odjel za časnike,
- Odjel za dočasnike i vojnike/mornare i
- Odjel za razvoj i provedbu civilne, civilno-vojne i međunarodne izobrazbe.

Težišni dio aktivnosti odvija se u Odjelu za planiranje i upravljanje osobljem koji je nositelj izrade prijedloga planova prijma, izdvajanja i promicanja osoblja te prati provedbu tih planova. Nositelj je planiranja i praćenja privlačenja osoblja u vojnu službu. Prati i nadzire provedbu politike upravljanja osobljem i zakonitost postupanja ustrojstvenih jedinica Oružanih snaga u upravljanju vojnim osobljem, predlaže izmjene i dopune zakonskih propisa, uredbi, pravilnika i odluka i donošenje novih, u cilju poboljšanja regulative kojom se uređuju statusna, pravna i karijerna pitanja djelatnih vojnih osoba, priprema stručna mišljenja glede

primjene zakonskih i podzakonskih propisa iz područja vojne službe i daje smjernice za njihovu pravilnu primjenu, sudjeluje u poslovima personalne politike vezanim uz NATO i međunarodnu suradnju te prati smjerove razvoja upravljanja ljudskim resursima u sustavima i u društvu općenito te znanstvena i stručna istraživanja i druge pokazatelje o djelatnoj vojnoj službi i ugrađuje ih u prijedloge politike upravljanja djelatnim vojnim osobljem. Sudjeluje u odabiru kandidata na temelju dostavljenih potreba za profesionalnim razvojem i školovanjem te sudjeluje u postupku planiranja i programiranja financijskog plana iz djelokruga rada Službe.

5.9.1.2. Služba za upravljanje državnim službenicima i namještenicima

Služba za upravljanje državnim službenicima i namještenicima obavlja upravne i stručne poslove vezane za vođenje politike upravljanja karijerom službenika i namještenika, priprema prijedlog plana prijma u državnu službu službenika, priprema plan prijma na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, upisuje i ažurira podatke u Registru zaposlenih u javnom sektoru, vrši nadzor nad upravljanjem karijerom službenika i namještenika u Oružanim snagama, priprema raspisivanje i provedbu javnog natječaja i internog oglasa za prijam službenika i namještenika u Ministarstvo i Oružane snage, izrađuje planove razvoja karijere službenika i namještenika od prijma do prestanka službe, priprema prijedloge rješenja po pitanjima prava iz službe službenika i namještenika, priprema prijedloge odluka o upućivanju službenika i namještenika na rad u inozemstvo (međunarodne organizacije), daje mišljenja, upute i smjernice, sudjeluje u izradi prijedloga zakona i podzakonskih propisa te izradi mišljenja na akte iz djelokruga rada, surađuje sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za službeničke odnose i Odborom za državnu službu, postupa po raščlambama te sudjeluje u izradi općih planova organizacijskog karaktera (ustroj, analiza opisa poslova radnih mjesta, poslovni procesi, poslovi vezani uz provedbu politike ravnopravnosti spolova), vodi propisane evidencije i izdaje potvrde, provodi postupak prijave i odjave službenika i namještenika Ministarstva i Oružanih snaga na mirovinsko i zdravstveno osiguranje, formira personalne dosjee te vodi uredsko poslovanje službe.

Za obavljanje poslova Službe za upravljanje državnim službenicima i namještenicima ustrojena su dva odjela:

- Odjel za planiranje i razvoj i
- Odjel za statusna pitanja i materijalna prava.

5.9.1.3. Služba za poslove obrane

Služba za poslove obrane obavlja upravne i druge stručne poslove vezane uz sudjelovanje u izradi nacrtu zakonskih i podzakonskih propisa i internih dokumenata iz područja vojne obveze te osigurava njihovu primjenu. Planira i usklađuje poslove iz nadležnosti s Glavnim stožerom i drugim tijelima državne uprave. Organizira vođenje vojne evidencije, donosi Plan zdravstvenih pregleda, psiholoških ispitivanja i Plan uputa kandidata na dragovoljno vojno osposobljavanje. Planira poslove popune Oružanih snaga pričuvnim sastavom (evidencija, selekcija, klasifikacija i popuna). Organizira i prati provedbu planske mobilizacije pričuvnog sastava Oružanih snaga. Usklađuje poslove područnih odjela za poslove obrane i područnih odsjeka za poslove obrane te sudjeluje u radu na dogradnji obrambenog sustava. Organizira provedbu poslova vezanih uz izradu financijskog plana i programiranja iz djelokruga rada Službe i područnih odjela za poslove obrane te prati provedbu materijalno-financijskog poslovanja iz djelokruga rada Službe

Za obavljanje poslova Službe za poslove obrane ustrojena su tri odjela:

- Odjel za poslove obrane,
- Odjel za potporu i
- Područni odjeli za poslove obrane.

Treba napomenuti, kako se u okviru postojećeg sigurnosnih okolnosti i obzirom na činjenicu privremenog ukidanja obveznog služenja vojnog roka, izgubilo na značaju ove službe u okviru Ministarstva obrane, te su u tijeku aktivnosti koje će definirati poziciju ove službe, a jedna od opcija je i ta da poslovi ove službe, odnosno i sama služba ne bude sastavna organizacijska cjelina Ministarstva obrane.

5.9.2. Sektor za potporu upravljanja ljudskim resursima.

Kada se analizira uloga ove ustrojstvene jedinice, treba istaći kako se u okviru aktivnosti koje provodi, radi o vrlo zahtjevnim procesima i vrlo dinamičnom radu u kontinuitetu.

U okviru ovog sektora obavljaju se poslovi kojima se planira, raščlanjuje i razvijaju integracijski modeli sustava upravljanja ljudskim resursima; izrađuje planske i programske dokumente te sudjeluje u izradi programskih smjernica i usklađivanju zakonske regulative; priprema podloge i analize te druge dokumente potrebne za donošenje odluka personalnog upravljanja na strategijskim razinama; surađuje s Glavnim stožerom i Glavnim tajništvom tijekom procesa izrade prijedloga izmjena i dopuna ustroja i mobilizacijskog razvoja Oružanih

snaga, kao i u procesu izrade prijedloga o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva, radi kasnije nesmetane provedbe donesene odluke u informacijskom sustavu personalnog upravljanja; osigurava razvojne i integracijske procese te održava i upravlja informacijskim sustavom personalnog upravljanja u Ministarstvu i Oružanim snagama; koordinira poslove izrade identifikacijske i identifikacijske vojne iskaznice za djelatnike Ministarstva i pripadnike Oružanih snaga te upravlja cjelokupnim procesom izdavanja i uporabe iskaznice; pruža informatičku, sistemsku, programsku i tehničku potporu Upravi za ljudske resurse; odgovoran je za održavanje informacijskih sustava u Upravi za ljudske resurse i njihovo redovito administriranje. Koordinira poslove vezane uz obradu, evidentiranje i prosljeđivanje zahtjeva za sigurnosne provjere. Planira poslove vezane uz evidenciju i distribuciju zahtjeva za izdavanje certifikata za djelatnike Ministarstva. Planira, organizira i nadzire Program tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja Ministarstva i Oružanih snaga, uključujući procese informiranja, tranzicijskih radionica, obrazovanja za novu karijeru, potpore zapošljavanju i poduzetničkoj djelatnosti korisnika programa te planira cjelokupne procese u Programu tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja Ministarstva i Oružanih snaga. Razvija sveobuhvatan program kvalitete življenja djelatnika Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga; obavlja upravne i stručne poslove organizacijske psihologije, procjene psihičke spremnosti, psihologijske selekcije i klasifikacije te psihološke prevencije i potpore. Brine se o normativnom uređenju stambene problematike. Obavlja upravne i stručne poslove vezano za upravljanje medicinskom, dentalnom, veterinarskom i farmaceutskom specijalnošću; nositelj je vojne normizacije u generičkom području zdravstva i veterinarstva; propisuje i nadzire načine stručnog osposobljavanja i licenciranja zdravstvenih i veterinarskih djelatnika; koordinira i stručno nadzire rad djelatnika zdravstvene službe u Oružanim snagama. Planira, programira i prati izvršenje financijskog plana iz svog djelokruga rada, nadzire provedbu materijalno-financijskog poslovanja te poslova vezanih uz nabavu iz svoje nadležnosti. Koordinira provedbu poslova planiranja, programiranja i praćenja izvršenja financijskog plana u nadležnosti Uprave.

Za obavljanje poslova Sektora za potporu upravljanja ljudskim resursima ustrojene su tri službe:

- Služba za integraciju i analize
- Služba za potporu i kvalitetu življenja i
- Služba za vojno zdravstvo.

5.9.2.1. Služba za integraciju i analize

Osnovna zadaća ove službe sastoji se u poslovima planiranja, raščlambe i razvijanja integracijskih modela sustava upravljanja ljudskim resursima, izrađivanja planskih i programskih dokumenata te sudjelovanja u izradi programskih smjernica i usklađivanju sa zakonskom regulativom vezanih za upravljanje ljudskim resursima.

Isto tako, surađuje s Glavnim stožerom i Glavnim tajništvom tijekom procesa izrade prijedloga izmjena i dopuna ustroja i mobilizacijskog razvoja Oružanih snaga, kao i u procesu izrade prijedloga o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva, radi nesmetane provedbe u informacijskom sustavu personalnog upravljanja.

5.9.2.2. Služba za potporu i kvalitetu življenja

Služba za potporu i kvalitetu življenja razvija sveobuhvatan program kvalitete življenja djelatnika Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga; obavlja stručne i upravne poslove vezane za skrb i povećanje razine kvalitete življenja djelatnika Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga, kao i članova njihovih obitelji; planira, organizira, usklađuje, provodi i nadzire program kvalitete življenja djelatnika Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga prema novim misijama i zadaćama Oružanih snaga u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu te određuje sadržaj skrbi o članovima obitelji sudionika u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu; izrađuje smjernice i planove te provodi programe iz domene kinezioloških djelatnosti, surađuje s međunarodnim vojnim sportskim organizacijama; skrbi o stambenom zbrinjavanju djelatnika Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga; upravlja, koordinira i nadzire proces obrazovanja za novu karijeru, zapošljavanje i samozapošljavanje korisnika Programa tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja; planira i organizira proces normativnog uređenja područja izdvajanja, tranzicije i zbrinjavanja osoblja Ministarstva i Oružanih snaga; obavlja upravne i stručne poslove vezane uz psihičko stanje pripadnika Oružanih snaga; planira djelatnosti, koordinira i nadzire rad psihološke struke u Oružanim snagama. Obavlja upravne i stručne poslove u postupku dodjele odlikovanja, pohvala i nagrada.

5.9.2.3. Služba za vojno zdravstvo

Služba za vojno zdravstvo obavlja upravne i stručne poslove vezano za: upravljanje medicinskom, dentalnom, veterinarskom i farmaceutskom specijalnošću; planiranje, razvijanje i organizaciju zdravstvene potpore za sve pripadnike u vojnom sustavu; izradu i

provedbu programa i aktivnosti vezano uz sprečavanje bolesti, sprečavanje profesionalnih bolesti te liječenje oboljelih; propisivanje kriterija i načina utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za vojnu službu; medicinsko vještačenje u upravnom postupku; zdravstveno i veterinarsko materijalno zbrinjavanje; veterinarsku inspekciju i zaštitu zdravlja službenih životinja. Nositelj je vojne normizacije u generičkom području zdravstva i veterinarstva. Propisuje i nadzire načine stručnog osposobljavanja i licenciranja zdravstvenih i veterinarskih djelatnika. Koordinira i nadzire rad djelatnika zdravstvene službe u Oružanim snagama, sudjeluje u rješavanju kriznih stanja vezanih uz djelatnost zdravstva i veterinarstva te surađuje sa strukovnim ministarstvima, udruženjima, komorama, zavodima i ustanovama.

5.10. Uprava za materijalne resurse

Uprava za materijalne resurse upravna je organizacija u sastavu Ministarstva koja obavlja upravne i stručne poslove vezane za materijalno zbrinjavanje Ministarstva i Oružanih snaga kroz djelatnosti opremanja naoružanjem i vojnom opremom, modernizacije postojećega naoružanja i vojne opreme, opremanja nevojnim i općim materijalnim sredstvima, opremanja intendantskim sredstvima (odjeća, obuća, itd.) te osiguranja usluga iz nadležnosti intendantske službe (prehrana, smještaj). Uprava razvija politiku opremanja i modernizacije, izrađuje i nadzire primjenu propisa vezanih za proces opremanja i modernizacije te prati razvojne i proizvodne mogućnosti domaćega i inozemnoga gospodarstva za potrebe obrane. Uprava obavlja stručne poslove vezane za razvoj politike i implementaciju sustava normizacije, razvoj politike i implementaciju nacionalnog i NATO sustava kodifikacije, korištenje financijskih sredstava iz NATO i EU fondova te za objedinjavanje zahtjeva i koordinaciju provedbe opremanja iz programa inozemne pomoći. Uprava obavlja upravne i stručne poslove vezane za izdavanje dozvola za uvoz, izvoz i prijenos robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za potrebe Ministarstva i Oružanih snaga, izdavanje potvrde o krajnjem korisniku, izdavanje potvrde kojom se traži suspenzija uvoznih carina na određeno oružje i vojnu opremu za potrebe Ministarstva i Oružanih snaga te za izdavanje suglasnosti za prijevoz preko teritorija Republike Hrvatske i proizvodnju za potrebe izvoza naoružanja i vojne opreme. Uprava obavlja upravne i stručne poslove vezane za upravljanje nekretninama dodijeljenim na korištenje Ministarstvu, vodi arhivu, katastar i zemljišnu knjigu za svu nepokretnu imovinu Ministarstva, skrbi se o održavanju službenih stanova, kao i o stambenoj izgradnji i nabavi novih stanova, obavlja poslove vezane za korištenje i evidenciju stanova, garaža i poslovnih prostora u vlasništvu Republike Hrvatske danih na upravljanje Ministarstvu, predlaže i prati

sudske i ovršne postupke vezane za korisnike i kupce stanova te korisnike garaža i poslovnih prostora, sklapa ugovore o najmu stanova, vodi postupke prodaje stanova i garaža, izrađuje izračune cijene stanova i garaža, obavlja naplatu i praćenje naplate obročne otplate stanova, najamnine za stanove i zakupnine za garaže, projektiranje i izgradnju objekata i infrastrukture, koordinira zaštitom okoliša, zaštitom od požara i tehničkom zaštitom, uspostavlja digitalnu bazu prostornih podataka i osigurava topografske, pomorske i zrakoplovne karte, obavlja poslove koji se odnose na postupak izdavanja građevinskih i uporabnih dozvola za vojne građevine te obavlja i druge poslove vezane za nekretnine, graditeljstvo, zaštitu okoliša i geoinformacije. Sudjeluje u izradi prijedloga hrvatskih vojnih normi te sudjeluje u izradi i usvajanju propisa o kvaliteti proizvoda. Izrađuje planove i programe nadzora osiguranja i kontrole kvalitete materijalnih sredstava, prikuplja i obrađuje podatke o materijalnim sredstvima tijekom uporabe. Obavlja poslove osiguranja i čuvanja pričuve materijalnih sredstava za potrebe Ministarstva i Oružanih snaga. Uprava sudjeluje u izradi dokumenata strategijskog planiranja i planova razvoja Oružanih snaga. Uprava je nadležna i za opsluživanje, temeljno i investicijsko održavanje te prijevoz osoba i materijalnih sredstava za potrebe ustrojstvenih jedinica Ministarstva te obavlja i druge poslove u svojoj nadležnosti.

Za obavljanje poslova Uprave za materijalne resurse ustrojeni su:

- Sektor za naoružanje,
- Sektor za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša,
- Služba za prijam i kontrolu kvalitete i
- Služba za potporu.

5.10.1. Sektor za naoružanje

U bitnom, treba istaknuti kako je Sektor za naoružanje ustrojstvena je jedinica u sastavu Uprave za materijalne resurse koja obavlja upravne i stručne poslove vezane za materijalno zbrinjavanje Ministarstva i Oružanih snaga kroz djelatnosti opremanja naoružanjem i vojnom opremom, modernizacije postojećeg naoružanja i vojne opreme, opremanja nevojnim i općim materijalnim sredstvima, opremanja intendantskim sredstvima (odjeća, obuća, itd.) te osiguranja usluga iz nadležnosti intendantske službe (prehrana, smještaj).

5.10.2. Sektor za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša

Sektor za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša ustrojstvena je jedinica Uprave za materijalne resurse koja obavlja upravne i stručne poslove vezane za upravljanje nekretninama (vojnim nekretninama, stanovima, garažama i poslovnim prostorima) dodijeljenim na korištenje Ministarstvu, vodi arhivu, katastar i zemljišnu knjigu za nepokretnu imovinu Ministarstva, skrbi se o održavanju postojećih službenih stanova kao i o stambenoj izgradnji i nabavi novih stanova, obavlja poslove vezane za korištenje i evidenciju stanova, garaža i poslovnih prostora u vlasništvu Republike Hrvatske danih na upravljanje Ministarstvu, predlaže i prati sudske i ovršne postupke vezane za korisnike i kupce stanova te korisnike garaža i poslovnih prostora, sklapa ugovore o najmu stanova, vodi postupke prodaje stanova i garaža, izrađuje izračune cijene stanova i garaža, obavlja naplatu i praćenje naplate obročne otplate stanova, najamnine za stanove i zakupnine za garaže, provodi postupak za pripremu ugovora za najam poslovnih prostora i ostalih poslova po odlukama nadležnog državnog tijela, vodi evidenciju, uknjižbu i materijalno knjigovodstvo stanova, garaža i poslovnih prostora te evidenciju i arhivu korisnika stanova, garaža i poslovnih prostora, prostorno planiranje vojnih lokacija i objekata, koordinira projektiranje i izgradnju objekata i infrastrukture, koordinira zaštitom okoliša, zaštitom od požara i tehničkom zaštitom, uspostavlja digitalnu bazu prostornih podataka i osigurava topografske, pomorske i zrakoplovne karte te obavlja i druge poslove vezane za nekretnine, graditeljstvo, zaštitu okoliša i geoinformacije.

Treba naglasiti kako u ovom dijelu Ministarstva obrane postoji vrlo nesređena situacija; veliki broj vrijednih nekretnina nije u funkciji niti se poduzimaju određene radnje da se njima upravlja na gospodarski isplativ način odnosno da se prodaju. Isto tako, ne poduzimaju se odgovarajuće radnje za naplatu najamnina za nekretnine koje su dane u najam privatnim osobama i sl.

5.11. Uprava za proračun, financije i informacijske sustave

Uprava za proračun, financije i informacijske sustave je upravna organizacija u sastavu Ministarstva koja obavlja upravne i stručne poslove vezane za provedbu prihvaćene financijske politike Ministarstva u skladu s kojom raspodjeljuje proračunska sredstva prema iskazanim potrebama i mogućnostima odobrenog proračuna i odgovorna je za pripremu i izradu proračuna. Podnosi izvješća o ostvarenim i utrošenim sredstvima proračuna Ministarstva ministru obrane, a po potrebi i drugim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva.

Uprava obavlja poslove vezane za uspostavu i provedbu sustava planiranja, programiranja, izrade i izvršenja proračuna Ministarstva. Koordinira pripremu i izradu prijedloga srednjoročnih planova na razini Ministarstva, vrednuje ih i provodi nezavisne ekonomske i druge analize radi pružanja potpore najvišim upravljačkim razinama Ministarstva u postupku donošenja odluka. Uprava sudjeluje u pripremi i izradi propisa koji se odnose na financiranje obrane. Obavlja kunski i devizni platni promet i blagajničko poslovanje za Ministarstvo i Oružane snage. Priprema računski plan Ministarstva, odgovorna je za financijsko poslovanje, računovodstvenu evidenciju poslovanja Ministarstva i Oružanih snaga te izradu propisanih financijskih, statističkih i ostalih izvješća sukladno zakonima i ostalim propisima za potrebe drugih državnih tijela i institucija. Sudjeluje u organizaciji i osigurava podatke za provedbu popisa imovine i obveza Ministarstva i Oružanih snaga. Uprava obavlja upravne i stručne poslove vezane za obrambeno planiranje u komunikacijsko-informacijskom području. Obavlja poslove vojne normizacije u generičkom području informacijsko-komunikacijskih sustava. U području informacijske sigurnosti nadležna je za normativno uređenje i provedbu zakonom propisanih mjera sigurnosti informacijskih sustava. U suradnji s nadležnim agencijama i drugim pravnim i fizičkim osobama usklađuje uporabu frekventnog spektra, IP adresnog plana i numeracijskog plana. U području materijalnog zbrinjavanja Ministarstva i Oružanih snaga nositelj je opremanja i modernizacije te osiguranja održavanja komunikacijskih, računalnih i drugih elektroničkih sustava, kao i osiguranja komunikacijsko-informacijskih usluga. Sudjeluje u ustrojavanju i pripremi proizvodnih i drugih kapaciteta za proizvodnju predmeta naoružanja i vojne opreme. Obavlja administrativne i druge poslove iz svog djelokruga.

Za obavljanje poslova Uprave za proračun, financije i informacijske sustave ustrojena su tri sektora:

- Sektor za proračun i analize,
- Sektor za financije i računovodstvo i
- Sektor za informacijske i komunikacijske sustave.

5.12. Inspektorat obrane

Inspektorat obrane je ustrojstvena jedinica Ministarstva, sa zadaćom obavljanja nezavisnih i pravodobnih inspeksijskih nadzora radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u primjeni propisa u području obrane, provedbe propisa koji reguliraju ocjenjivanje spremnosti Oružanih snaga te izradu zapisnika s pregledom stanja i prijedlogom mjera. Inspeksijski

nadzor provodi se u Ministarstvu, Oružanim snagama i civilnim nositeljima obrambenih priprema s ciljem poboljšanja stanja, odvrćanjem i sprječavanjem nezakonitih postupanja, jačanjem odgovornosti i poticanjem na motivaciju, učinkovitost i djelotvornost na svim razinama. Inspektorat obrane surađuje s drugim državnim tijelima u provedbi inspekcijskog nadzora iz njihove nadležnosti.

U okviru Ministarstva obrane, Inspektorat zbog svoje uloge, zauzima posebnu poziciju. Na čelu mu je glavni inspektor obrane kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske i izravno je, u pogledu postupanja, vezan na ministra obrane.

Mjesto i uloga Inspektorata obrane u sustavu Ministarstva, zahtjevaju da djelatnici Inspektorata budu najkompetentnije i najiskusnije osobe iz područja svoje struke, a u prilog tome govori i podatak da je, što se tiče djelatnih vojnih osoba, Pravilnikom o unutarnjem redu Inspektorata obrane, propisano najmanje ustrojbeno mjesto razine čina pukovnika (najveći broj ustrojbenih mjesta je razine čina brigadira. Dva su mjesta razine generala.

Inspekcijski nadzori se provode kao redovni (najavljeni) i izvanredni (nenajavljeni). Redovni nadzori se utvrđuju Planom inspekcijskih nadzora kojeg, na prijedlog glavnog inspektora obrane, donosi ministar obrane.

Izvanredni inspekcijski nadzori provode se po izravnom nalogu ministra obrane, i u praksi, oni su posljedica određenih izvanrednih, negativnih događanja u sustavu obrane.

Za obavljanje poslova Inspektorata obrane ustrojene su dvije službe a unutar njih, sveukupno još šest odjela.

5.12.1. Služba inspekcije obrane

Služba inspekcije obrane provodi inspekcijski nadzor radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u primjeni propisa u upravljanju obrambenim sustavom, obučenosti za združene i multinacionalne oblike vojnog sudjelovanja za međunarodne operacije u kojima sudjeluju Oružane snage, obučenosti grana Oružanih snaga, uporabe i stanja zapovjedno-informacijsko-komunikacijskih sustava, primjeni propisa koji reguliraju ocjenjivanje spremnosti stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga te u implementaciji Ciljeva sposobnosti, primjeni usvojenih hrvatskih vojnih normi (HRVN) i ratificiranih NATO dokumenata. Nadzire provedbu dokumenata iz područja obrambene politike i planiranja te međunarodne obrambene suradnje, civilnih nositelja obrambenih priprema, planova zaštite civilnih i vojnih lokacija i građevina posebno važnih za obranu, dužnosti i prava državljana Republike Hrvatske u obrani, civilno-vojnog kriznog upravljanja.

Za obavljanje poslova Službe inspekcije obrane ustrojeni su slijedeći odjeli:

- Odjel za potporu i koordinaciju,
- Odjel za inspekciju obrane i
- Odjel za inspekciju civilnih nositelja obrambenih priprema i planiranja.

5.12.1.1. Odjel za potporu i koordinaciju

Odjel za potporu i koordinaciju usklađuje rad ustrojstvenih jedinica Inspektorata obrane, prati zakonske propise, planove i mjere tijela važnih za sustav obrane Republike Hrvatske. Prati, proučava i analizira strateške dokumente u području obrane, projekte važne za razvoj Oružanih snaga. Planira bilateralnu suradnju, koordinira rad Inspektorata obrane s ostalim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva, Glavnog stožera i civilnim institucijama. Planira proračun Inspektorata obrane i prati njegovu realizaciju, sudjeluje u izradi izvješća, planira i provodi potporu provedbe nadzora, vodi evidenciju i pohranjuje poštu te obavlja i druge administrativne i stručne poslove u okviru svog djelokruga po nalogu glavnog inspektora obrane.

5.12.1.2. Odjel za inspekciju obrane

Može se reći da je ovaj odjel, s obzirom na vrste inspekcijskih nadzora za koje je nadležan, stožerna organizacijska cjelina Inspektorata obrane.

Odjel za inspekciju obrane provodi inspekcijski nadzor radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u primjeni propisa u upravljanju obrambenim sustavom, obučenosti za združene i multinacionalne oblike vojnog sudjelovanja za međunarodne operacije u kojima sudjeluju Oružane snage, obučenosti grana Oružanih snaga, uporabe i stanja zapovjedno-informacijsko-komunikacijskih sustava, primjeni propisa koji reguliraju ocjenjivanje spremnosti stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga te u implementaciji Ciljeva sposobnosti, primjeni usvojenih hrvatskih vojnih normi (HRVN) i ratificiranih NATO dokumenata.

5.12.1.3. Odjel za inspekciju civilnih nositelja obrambenih priprema i planiranja

Odjel za inspekciju civilnih nositelja obrambenih priprema i planiranja provodi inspekcijski nadzor radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u području civilnih nositelja obrambenih priprema, provedbe dokumenata u području obrambene politike i planiranja te međunarodne obrambene suradnje, planova zaštite civilnih i vojnih lokacija i građevina

posebno važnih za obranu, dužnosti i prava državljana Republike Hrvatske u obrani, civilno-vojnog kriznog upravljanja.

5.12.2. Služba inspekcije resursa.

Služba inspekcije resursa provodi inspekcijske nadzore ljudskih, materijalnih i financijskih resursa u području obrane u Ministarstvu, Oružanim snagama i kod civilnih nositelja obrambenih priprema, radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u primjeni propisa te izrađuje i podnosi zapisnike i prijedloge mjera. Inspekcijski nadzor upravljanja ljudskim resursima provodi se u području prijma, profesionalnog razvoja, personalne potpore, tranzicije i izdvajanja pripadnika Oružanih snaga te provedbe propisa koji reguliraju ocjenjivanje spremnosti stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga. Inspekcijski nadzor materijalnog zbrinjavanja provodi se u području razvoja, opremanja i modernizacije naoružanja i vojne opreme; izgradnje i održavanja infrastrukture; opskrbe i održavanja materijalnih sredstava; prijevoza ljudi i sredstava te obavljanja drugih usluga; zdravstvene, veterinarske i druge potrebne skrbi te primjene propisa u području logističke i zdravstvene potpore u Ministarstvu i Oružanim snagama. Obavlja inspekcijski nadzor primjene propisa kojima se ocjenjuje spremnost stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga u području potpore. Obavlja inspekcijske nadzore u strukovnim područjima graditeljstva, elektroenergetike, termoenergetike, zaštite na radu i zaštite okoliša. Inspekcijski nadzor financijskih resursa obuhvaća područje javne nabave, materijalno-financijskog poslovanja te provedbe propisa koji reguliraju ocjenjivanje spremnosti stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga.

Za obavljanje poslova Službe inspekcije resursa ustrojena su tri odjela:

- Odjel za inspekciju ljudskih resursa,
- Odjel za inspekciju materijalnih resursa i
- Odjel za inspekciju financijskih resursa.

5.12.2.1. Odjel za inspekciju ljudskih resursa

Odjel za inspekciju ljudskih resursa provodi inspekcijski nadzor u području obrane Republike Hrvatske radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u upravljanju ljudskim resursima u području prijma, profesionalnog razvoja, personalne potpore, tranzicije i izdvajanja pripadnika Oružanih snaga te provedbe propisa koji reguliraju ocjenjivanje spremnosti stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga. Odjel provodi inspekcijske nadzore i kod civilnih nositelja obrambenih priprema.

5.12.2.2. Odjel za inspekciju materijalnih resursa

Odjel za inspekciju materijalnih resursa provodi inspekcijski nadzor u području obrane Republike Hrvatske radi utvrđivanja zakonitosti postupanja materijalnog zbrinjavanja u području razvoja, opremanja i modernizacije naoružanja i vojne opreme; izgradnje i održavanja infrastrukture; opskrbe i održavanja materijalnih sredstava; prijevoza ljudi i sredstava te obavljanja drugih usluga; zdravstvene, veterinarske i druge potrebne skrbi te primjene propisa u području logističke i zdravstvene potpore u Ministarstvu i Oružanim snagama. Obavlja inspekcijski nadzor primjene propisa kojima se ocjenjuje spremnost stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga u području potpore. Obavlja inspekcijske nadzore u strukovnim područjima graditeljstva, elektroenergetike, termoenergetike, zaštite na radu i zaštite okoliša. Odjel provodi inspekcijske nadzore i kod civilnih nositelja obrambenih priprema.

5.12.2.3. Odjel za inspekciju financijskih resursa

Odjel za inspekciju financijskih resursa provodi inspekcijski nadzor u području obrane Republike Hrvatske radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u upravljanju financijskim resursima u području javne nabave, materijalno-financijskog poslovanja te provedbe propisa koji reguliraju ocjenjivanje spremnosti stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga. Odjel provodi inspekcijske nadzore i kod civilnih nositelja obrambenih priprema.

6. ZAPOSLENICI MINISTARSTVA OBRANE

6.1. Odnos državnih službenika i namještenika i djelatnih vojnih osoba

Ministarstvo obrane predstavlja civilni dio obrambenog sustava Republike Hrvatske. U tom pravcu, za pretpostaviti je da su zaposlenici Ministarstva, isključivo, državni službenici i namještenici. Međutim, veliki broj ustrojbenih mjesta, kako čelnih tako i ostalih, predviđen je za djelatne vojne osobe.

Kako navodi E. Pusić (2002.: 204), državni službenici su osobe visoke, više ili srednje stručne spreme u državnim tijelima, koji kao redovito zanimanje obavljaju poslove iz djelokruga tih tijela utvrđene propisima, dok su namještenici osobe srednje i niže stručne spreme koji u državnim tijelima rade na pomoćno-tehničkim poslovima.

Što se tiče djelatnih vojnih osoba, Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 73/13, 75/15 i 50/16), definira ih kao jednu od kategorija vojnih osoba (pored ročnika, kadeta i pričuvnika), koji su civilnom te vojnom izobrazbom i vojnom obukom osposobljeni za obnašanje vojničkih, dočasničkih i časničkih dužnosti u Oružanim snagama.

Statusna pitanja, prava i obveze u službi državnih službenika i namještenika te djelatnih vojnih osoba u Ministarstvu obrane, regulirana su zasebnim zakonskim i podzakonskim propisima; na državne službenike i namještenike primjenjuje se, kao osnovni propis, Zakon o državnim službenicima („Narodne novine“, broj:92/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12, 37/13, 38/13 i 01/15), te Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike („Narodne novine“, broj: 104/2013), dok se na djelatne vojne osobe, kao temeljni propis, primjenjuje Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 73/13, 75/15 i 50/16).

Nerijetko se događa kako su zaposlenici Ministarstva obrane, u statusu državnih službenika i namještenika, nezadovoljni statusnom pozicijom u odnosu na djelatne vojne osobe, prvenstveno u pogledu plaća.

Međutim, to je pogled na stanje stvari samo iz jednog kuta; zaboravlja se da su djelatne vojne osobe podvrgnute strožim propisima kojima se regulira njihov status. Za razliku od državnih službenika i namještenika koji se na radna mjesta raspoređuju upravnim aktom i na koji imaju pravo žalbe, djelatne vojne osobe se raspoređuju na radna mjesta u nepravnom postupku i aktom u formi odluke. Osim toga, djelatne vojne osobe podvrgnute su strožem režimu u pogledu službenog ocjenjivanja, stegovne odgovornosti i sl. Na kraju treba

reći kako djelatnim vojnim osobama nije dozvoljeno sindikalno organiziranje niti stupanje u štrajk za razliku od državnih službenika i namještenika na službi u Ministarstvu obrane.

6.2. Okvirni broj državnih službenika, namještenika i djelatnih vojnih osoba u Ministarstvu obrane

U sljedećoj tablici će se prikazati podaci o broju zaposlenika u Ministarstvu obrane.

Tablica 1. Broj zaposlenih u Ministarstvu obrane

Kabinet ministra	20
Glavno tajništvo	78
Samostalni odjel za unutarnju reviziju	7
Samostalna služba za vojni zračni promet	13
Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo	38
Samostalni sektor za javnu nabavu	40
Samostalni sektor za informacijske i komunikacijske sustave	36
Uprava za obrambenu politiku	102
Uprava za ljudske resurse	352
Uprava za materijalne resurse	226
Uprava za proračun i financije	155
Inspektorat obrane	38
Samostalni odjel za potporu vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj	10
MINISTARSTVO OBRANE – UKUPNO	1115

Izvor: Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane

Iz gore navedene tablice može se uočiti kako je najveći broj zaposlenih u upravnim organizacijama u sastavu Ministarstva obrane. Najviše ih je u Upravi za ljudske resurse (352 zaposlenika). Nešto manje je zaposlenika u Upravi za materijalne resurse (226), a nakon toga slijedi Uprava za proračun i financije (155) te Uprava za obrambenu politiku (102).

7. ZAKLJUČAK

Ministarstvo obrane jedno je od središnjih tijela državne uprave.

S obzirom da je Ministarstvo obrane ustrojeno za više upravnih područja, u njemu su ustrojene upravne organizacije (uprave, zavodi i ravnateljstva).

Zakonom je propisan njegov djelokrug. Stoga, ono putem svojih upravnih organizacijskih cjelina ima ulogu poduzimati, na vrlo visokoj strateškoj razini, sve potrebite radnje – planske, organizacijske, usmjeravajuće, koordinacijske i nadzorne funkcije u obrani za osiguravanje uvjeta za funkcioniranje i djelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske u cilju osiguranja suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

Izloženim prikazom organizacijskih, upravnih tijela Ministarstva obrane, vidljivo je da se radi o kompleksnoj državnoj upravi, vrlo centraliziranoj u pogledu upravljačkog mehanizma s relativno velikim brojem zaposlenika.

Ono što je osnovni problem ovog Ministarstva jest nedostatak financijskih sredstava za podmirenje potreba koji u potrebitoj razini osiguravaju izvršenje uloge koje ovo Ministarstvo ima. Ovakva situacija koja između ostalog proizlazi iz dugogodišnje gospodarske krize, prijete gubitkom određenih, nužnih sposobnosti za obrambeni sustav Republike Hrvatske. To se trenutno ogledava u pogledu stanja hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane.

Nadalje, Ministarstvo obrane i Oružane snage Republike Hrvatske, nalaze se u permanentnom preustroju. Jedna od značajki tog preustrojavanja, ne ogleda se samo u reorganizaciji kao takvoj, modernizaciji i sl., već se gorući problem ocrtava u pritisku na brojčano smanjenje osoblja, kako onog sa statusom djelatne vojne osobe tako i onih koji su u statusu državnih službenika i namještenika.

Iz ovog razloga, vrlo je vidljivo stanje općeg nezadovoljstva osoblja koje se nalazi na „izlaznim vratima“, posebice iz razloga što se takozvane liste za izdvajanje iz sustava, koje se formalno izrađuju na relativno transparentan način, ne primjenjuju na dosljedan i pravedan način. U takvim situacijama, i u ovom segmentu državne uprave, dolazi do izražaja vrlo raširena „bolest“ naše društvene zajednice koja se ogleda u vezi i poznanstvima i nepotizmu najgore vrste. Sve to, u konačnosti dovodi do narušavanja vjerodostojnosti samog sustava, a u svakodnevnom radu, zbog prisutne psihoze i nesigurnosti materijalne egzistencije pojedinaca, do manjka očekivane učinkovitosti samog sustava u provedbi poslova koji su mu u nadležnosti.

8. LITERATURA

Knjige:

1. Borković, I. (1997) *Upravno pravo*, Zagreb: Informator
2. Borković, I. (2002) *Upravno pravo*, VII. Izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, Narodne novine d.d.
3. Koprić, I., et.al. (2006): *Javna uprava-nastavni materijal*, Zagreb: Društveno Veleučilište u Zagrebu, Pravni fakultet u Zagrebu
4. Koprić I., et.al; (2014) *Uprava znanost*, Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studijski centar za javnu upravu i javne financije, Suvremena javna uprava
5. Pusić E. (2002) *Nauka o upravi*, XII. izmijenjeno i dopunjeno izdanje Školska knjiga Zagreb
6. Vrban, D. (2003) *Država i pravo*, Zagreb: Golden marketing

Članci:

1. Pusić, E. (2005). Organizacija i upravne organizacije, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. <http://www.hazu.hr/~azrnic/eRad492/Rad492Pusic.pdf> (2016-23-06.)
2. Koprić, I. (2009), Načela za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave, HRVATSKA JAVNA UPRAVA, br. 1., str. 45-49
3. Pušeljić, Magušić: (2008.) Uprava i policija, Policijska sigurnost (Zagreb), broj 3-4, str. 192-218

Pravni propisi:

1. Ustav Republike Hrvatske (Narodne novine, 85/10, pročišćeni tekst br. 05/14)
2. Zakon o sustavu državne uprave (Narodne novine, broj: 150/11 i 12/13)
3. Zakon o obrani (Narodne novine, broj: 73/13, 75/15 i 27/16)
4. Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, broj: 73/13, 75/15 i 50/16)
5. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, broj: 150/11, 22/12, 39/13, 125/13, 148/13)
6. Zakon o državnim službenicima i namještenicima (Narodne novine, broj: 92/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12, 37/13, 38/13 i 01/15)
7. Uredba o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave (Narodne novine, broj: 154/11 i 17/12)

8. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (Narodne novine, broj: 26/12, 94/14 i 93/15.)
9. Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine, broj:104/2013)

Web izvori:

- 1.https://hr.wikipedia.org/wiki/Dr%C5%BEavna_uprava_u_Hrvatskoj (2016-23-06.)
- 2.<https://www.morh.hr/hr/o-nama/ustroj-ministarstva/261-ustrojbene-jedinice-ministarstva-obrane.html> (2016-23-06.)

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, **Marija Solić**, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog/diplomskog rada pod naslovom **Upravne organizacije u sastavu Ministarstva obrane Republike Hrvatske** te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 06. rujna 2016. godine

Marija Solić
